

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

niacis ordinati, similiter ab officio remoueantur. Symoniacos vero non symoniace à symoniacis ordinatos, misericorditer per manus impositionem pro temporis necessitate in officio permittimus permanere. Quod intelligendum est de his qui ordinantur à symoniacis, ignorantes eos esse symoniacos. Hos facit symoniacos non reatus criminis, sed ordinatio symoniaci.

Alexander Papa de his qui violenter à symoniacis vel ab hæreticis ordinantur.

*Alexand. 2.
l. q. 1. cap.
Ergo symo-
niacos. 1. q.
1. Constat.*

Similiter cum decreuit Alexander Papa, symoniacos omnino damnandos ac deponendos: subintelligendū est, nisi violenter quis attractus fuerit. De his enim & à quibuslibet hæreticis violenter ordinatis, dicit Innoc. quod possunt habere aliquem colorem excusationis, si statim discedunt ab eis, & pessimo eorum cōciliabulo renuntiant.

De etate ordinandorum ita decreuit Nicolaus Papa.

*Gratianus
ex Bonifacio
refert, dist.
78. in princ.*

Sacri, inquit, canones sanxerunt, vt Subdiaconus non ordinetur ante 14. annos, nec Diaconus ante 25. nec Presbyter ante 30. Deinde si dignus fuerit, ad Episcopatum eligi potest: quod nos etiam pari modo seruare iubemus. Item Fabianus, Si quis 30. ætatis non impleuerit annos, nullo modo presbyter ordinetur, & si valde sit dignus: quia & ipse Dominus 30. annorum baptizatus est, & sic cepit docere.

Lus. 3. c.

DE SACRAMENTO CONIUGII, CUIUS institutio & causa ostenditur.

DISTINCT. XXVI.

Cum alia sacramenta post peccatum, & propter peccatum exordium sumpserint, matrimonii sacramentum etiam ante peccatum legitur institutum à Domino: non tamen ad remedium, sed ad officium. Refert enim scriptura Gen. in Adam misso sopore, atq; vna de costis eius sumpta, & exinde muliere formata, virum in spiritu intelligē-

Gen. 2. d.

tem ad quem vsus mulier facta esset, post exta-
sim propheticè dixisse. Hoc nunc os ex ossibus
meis, & caro de carne mea: propter hoc relinquet
homo patrem & matrem, & adhærebit uxori suæ:
& erunt duo in carne vna.

De duplici institutione coniugii. B

Coniugij autem institutio duplex est Vna ante
peccatum ad officium facta est in paradiso, vbi es-
set thorus immaculatus, & nuptiæ honorabiles:
ex quibus sine ardore conciperent sine dolore pa-
rerent. Altera post peccatum ad remedium facta
extra paradysum, propter illicitum motum deui-
tandum. Prima vt natura multiplicaretur: Se-
cunda, vt natura exciperetur & vitium cohibere-
tur. Nam & ante peccatum dixit Deus, Crescite &
multiplicamini: & post peccatum, omnibus penè
hominibus per diluuium consumptis. Quod vero
ante peccatum institutum fuerit coniugium ad
officium, post peccatum vero ad remedium con-
cessum, Aug. testatur dicens, Quod sanis est ad of-
ficium, ægrotis est ad remedium. Infirmetas enim
incontinentiæ, quæ est in carne per peccatum mor-
tua, ne cadat in ruinam flagitiorum, excipitur ho-
nestate nuptiarum. Si vero non peccassent primi
homines, sine carnis incentiuo ac feruore libidi-
nis ipsi ac successores eorum conuenirent. Et sicut
remunerabile est aliquod bonum opus, sic coitus
eorum bonus esset & remunerabilis. Quia vero
propter peccatum, lethalis concupiscentiæ lex
membris nostris inhæsit, sine qua carnalis non fit
commixtio, reprehensibilis est & malus coitus,
nisi excusetur per bona coniugij.

Quando secundum præceptum, quando secundum indulgentiam contractum sit coniugium. C

Prima institutio habuit præceptum, secunda in-
dulgentiã. Didicimus n. Apostolo, humano ge-
neri ppter vitandam fornicationẽ indultum esse

Hebr. 13. 6

Gen. 1. 7

August. de
Gen. ad litem
ram, cap. 7.
lib. 9.

Rom. 6. 6

1. Cor. 7. 6

coniugium. Indulgentia vero, quia meliora non
 eligit, remedium habet, non primum: à qua si
 quis declinauerit, meretur exitiale iudiciū. Quod
 secundum indulgentiā conceditur, voluntarium
 est, non necessarium: alioquin transgressor esset,
 qui illud non faceret. Et potest sane intelligi illud
 sub praecepto dictum hominibus primis ante pec-
 catum. Crescite & multiplicamini. Quo etiā post
 peccatum tenebantur, vsq; quo est facta multipli-
 catio, postquā secundum indulgentiā, matrimo-
 nii cōtractus fuit. Ita etiam post diluuium, quo v-
 niuersum penè humanum gen⁹ deletū est, secun-
 dū praeceptum dictū est filiis Noe, Crescite & mul-
 tiplicamini. Multiplicato vero homine, secundum
 indulgentiā contractū est, nō secundum imperiū.

Quibus modis accipiatur indulgentia.

Indulgentia autem diuersis modis accipitur, se-
 pro concessione, pro remissione, pro permissio-
 ne: & est permissio in nouo testamento, de mino-
 ribus bonis & de minoribus malis. De minoribus
 bonis est cōiugium, quod non meretur palmam,
 sed est in remedium. De minoribus malis, id est, de
 venialibus est coitus, qui fit causa incontinentiæ.
 Illud scil. coniugium, indulgetur, id est, concedi-
 tur. Illud vero, id est, coitus talis, permittitur, id
 est, toleratur, ita quod non prohibetur.

Quod nuptia sint bona.

Fuerunt autem nonnulli hæretici nuptias dete-
 stantes, qui Tatiani appellati sunt. Hi nuptias o-
 mnino damnant, ac pares fornicationibus aliisque
 corruptionibus faciunt: nec recipiunt in suorum
 numero, cōiugio vtentem marem vel fœminam.
 Quod autem res bona sit coniugium, non modo
 ex eo probatur, quod Dominus legitur cōiugium
 instituisse inter primos parentes, sed etiam quod
 in Cana Galileæ nuptiis interfuit Christus, easque
 miraculo commendauit, aqua in vinum cōuersa.

Gen. 1. d

Gen. 9. b

*August. ad
 quod vult
 Deum, de
 hæresib. cap.
 25. in 10. 9.*

*Gen. 2. d
 Ioan. 2. a
 Matth. 19. b*

Qui etiam post virum dimittere vxorem prohibuit, nisi causa fornicationis. Apostolus etiam ait, *1. Cor. 7. e.* Virgo non peccat, si nubat. Constat ergo rem bonam esse matrimonium: alioqui non esset sacramentum, Sacramentum enim sacrum signum est.

Cuius rei sacramentum sit coniugium. C

Cum ergo cōiugium sacramentum sit, & sacrum signum est, & sacræ rei scilicet coniunctionis Christi & Ecclesiæ, sicut ait Apost. Scriptum est, inquit, *Ephes. 5. g.* Relinquet homo patrem & matrem, & adheret uxori suæ: & erunt duo in carne vna. Sacramentum hoc magnum est. Ego a. dico in Christo & in Ecclesia. Ut enim inter coniuges coniunctio est secundum consensum animorum & secundum permixtionem corporum: sic Ecclesia Christo copulatur voluntate & natura, qua idem vult cum eo: & ipse formam sumpsit de natura hominis. Copulata est ergo sponsa sponso spiritualiter & corporaliter, id est, charitate ac conformitate naturæ. Huius vtrisque copulæ figura est in coniugio. Consensus enim coniugum, copulam spirituales Christi & Ecclesiæ, quæ fit per charitatem, significat. Commixtio vero sexuum, illam significat, quæ fit per naturæ conformitatem.

Qualiter intelligendum sit illud, Mulier illa non pertinet ad matrimonium, cum qua non est commixtio sexuum. D

Inde est, quod quidam doctorum dixerunt, illam mulierem non pertinere ad matrimonium, quæ non experitur carnalem copulam. Ait enim Aug. Non dubium est illam mulierem non pertinere ad matrimonium, cum qua docetur non fuisse commixtio sexus. Item Leo Pap. Cum societas nuptiarum ita à principio sit instituta, ut præter commixtionem sexuum non habeat in se Christi & Ecclesiæ sacramentum: nõ dubium est illam mulierem non pertinere ad matrimoniũ, in qua docetur non fuisse nuptiale mysterium. Itẽ Aug. Nõ est perfectũ con-

*Leo i. cap. 4.
epist. 90. ad
Rusticum
Narbonens.
Aug. in soli-
loquiis.*

iugium sine commixtione sexuum. Hoc sic secundum superficiem verborum quis acceperit, inducitur in errorem tantum, ut dicat sine carnali copula non posse contrahi matrimonium: & inter Mariam & Ioseph non fuisse coniugium, vel non fuisse perfectum: quod nefas est sentire. Tanto sanctius fuit atque perfectius, quanto à carnali opere immunius. Sed superius posita ea ratione dicta intelligendum est, non quin pertineat mulier illa ad matrimonium, cum qua non est permixtio sexuum, sed non pertinet ad matrimonium, quod expressam & plenam tenet figuram coniunctionis Christi & Ecclesie. Figuratur enim illam unionem Christi & Ecclesie, quæ est in charitate sed non illam quæ est in naturæ conformitate. Est ergo & in illo matrimonio typus coniunctionis Christi & Ecclesie: sed illius tantum, quia Ecclesia Christo charitate vnitur: non illius, quæ per susceptionem carnis, capitimembra vnuntur. Nec ideo tamen minus sanctum est coniugium: quia ut ait Aug. In nuptiis plus valet sanctitas sacramenti, quam fecunditas vètris. Est etiam coniugium signum spiritualis coniunctionis & dilectionis animorum, quæ inter se coniuges vniri debent. Vnde Apost. ait, Viri, diligite vxores vestras, ut corpora vestra,

QUÆ SVNT CONSIDERANDA IN CONIVGIO.

DISTINCT. XXVII.

Post hæc aduertendum est, quid sit coniugium, & quæ sit efficiens causa coniugij, & causa propter quam contrahi debeat, & quæ sit bona coniugij, & quomodo per ea excusetur coitus carnalis, quæ sint legitimæ personæ ad matrimonium. Sunt & alia plura in matrimonio consideranda, quæ sub compendio perstringemus.

Quid sit coniugium.

Sunt ergo nuptiæ vel matrimonium viri, mulierisque coniunctio maritalis, inter legitimas perso-

Ephes. 5. 2.

*Aug. in libr.
de bono con-
iugali, c. 18.
in to. 6.
Ephes. 5. c.*